

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce: Adéla Toldeová

Název práce: Překážky ve vzdělávání dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí

Oponent: PhDr. Karolína Burešová, Ph.D.

Představení práce:

Bakalářská práce se věnuje tématu překážek ve vzdělávání dětí ze sociálně vyloučených lokalit. V teoretické části práce autorka podrobněji rozebírá situaci ve vyloučených lokalitách v rovině bydlení, finanční situace a specifčnosti situace života rodin. Dále je pozornost věnována problematice romské menšiny, situaci sociálně znevýhodněného žáka a jeho vzdělávání.

Dle slov autorky je cílem práce „představit překážky, se kterými se děti ze sociálně znevýhodněného prostředí potýkají od útlého věku“.

V praktické části práce je představen cíl výzkumu a zvolená metoda výzkumného šetření - kazuistiky. Získaná data z kazuistik jsou posléze podrobena kvalitativní analýze a vyhodnocení. V práci jsou prezentovány kazuistiky ze 4 rodin. Součástí praktické části textu jsou i kapitoly jako etika výzkumu či charakteristika výzkumného vzorku.

Doporučení oponenta:

Doporučení k teoretické části práce:

K teoretické části práce nemám žádné větší připomínky. Téma práce je zpracováno komplexně a aktuálně. Autorka téma překážek ve vzdělávání ve vyloučených lokalitách rozebírá na několika dílčích tématech. Teoretická část vhodně zrcadlí obsah praktické části.

Doporučení k praktické části práce:

Cílem praktické části práce je „představit rodiny a bariéry ve vzdělávání, s nimiž se potýkají“. Autorka si klade otázku „jak tyto bariéry limitují vzdělávání dětí“. Autorka se v empirické části práce pokusila pomocí případových studií (kazuistik pokusila komplexně představit situace vybraných rodin. V rámci každé kazuistiky se věnovala oblasti bydlení, finanční situaci, vzdělávání dítěte a rodinné situaci.

V práci je uvedena skutečnost, že původně zamýšlenou metodou výzkumu byly rozhovory. Kladně hodnotím volbu metody případové studie, a to právě z důvodů, které jsou v práci uvedeny. Informace k případovým studiím byly shromážděny ze spisových dokumentací neziskové organizace, z rozhovorů s kolegy (kteří s rodinami dlouhodobě pracovali), ze zápisů případových konferencí, z rozhovorů s rodiči a ze zpráv škol. Dle slov autorky se jedná o data shromážděná v průběhu několika let – je zde tedy v jisté míře zaručeno jisté zachycení geneze analyzovaných rodinných situací. Autorka pro zpracování kazuistik zvolila metodu analýzy orientované na případy (Hendl, 2023).

Společným kritériem pro výběr rodin bylo sociální vyloučení dětí patřících do romského etnika. Data související se životem vybraných rodin byla anonymizována.

V rámci každé kazuistiky by bylo vhodné zařadit pro přehlednost krátké shrnutí situace dané rodiny ve všech čtyřech sledovaných oblastech.

Kvalitu textu by dále podpořila hlubší analýza dat získaných z kazuistik. Kapitola č.5.7 je srozumitelná, ale zasloužila by si propojení výzkumných zjištění v souvislostech a aktuálních společenských kontextech.

Formální stránka textu:

Po formální stránce je text práce v pořádku. Autorka pracuje s aktuálními citačními zdroji a dodržuje citační normu. Citace jsou do textu začleněny funkčně, v adekvátní míře a jsou komentovány.

Po gramatické a stylistické stránce práce nevykazuje větší nepřesnosti. Pouze místy je v práci přítomná tendence k obecné češtině a k vyprávěcímu „žurnalistickému tónu“.

Klady práce:

Práce se věnuje společensky aktuálnímu tématu. Oceňuji volbu metody případové studie a komplexní přístup k tématu v teoretické části práce.

Otázky:

1. Vyberte si jednu ze čtyř oblastí sledovanou v rámci kazuistik a pokuste se výzkumná zjištění pro tuto oblasti hlouběji interpretovat. Proč si myslíte, že je v dané oblasti po několik dekad v jistých ohledech životní situace romské menšiny více méně obdobná?
2. Co Vás nejvíce překvapilo či zaujalo při porovnání situace v oblasti sociálního vyloučení v ČR ve srovnání se zahraničními výzkumy?

Závěr:

Text splňuje požadavky kladené na daný typ kvalifikační práce.

Na základě výše uvedeného práci doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: 1/2

Podpis oponenta:

Datum vypracování posudku: 23.5.2024

PhDr. Karolína Burešová, Ph.D.